

دو مقاله‌ی کوتاه درباره تجارت خارجی چین
از دید ژورنالیسم هلندی

مقاله اول

سرمایه‌گذاری 60 میلیاردی چین در آفریقا

ترجمه‌ی: آزاده ادیب

نویسنده: هلن داهنز (سردبیر خارجی خبرگزاری NOS در هلند)

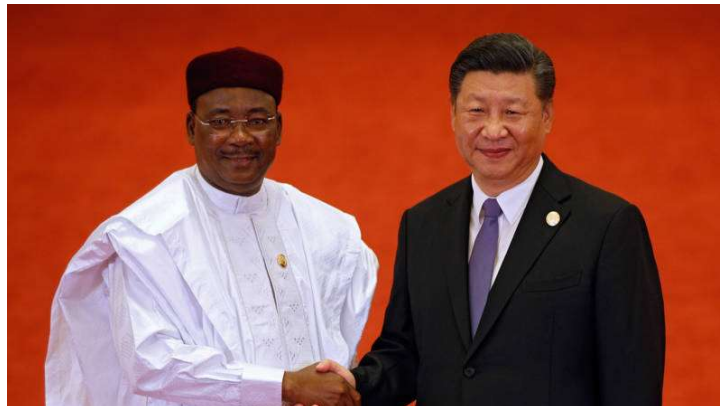
منبع: [China investeert \(weer\) 60 miljard in Afrika. Is het slim dat geld aan te nemen? \(nos.nl\)](https://www.nos.nl)

توضیح سایت رفاقت کارگری درباره چرایی انتشار این دو مقاله:

تا آن‌جاکه دوستان ما جستجو کردند، این دو مقاله به‌نوعی چهره‌نمای نگاه ژورنالیسم هلندی نسبت به چینی‌ها و به‌ویژه نسبت به چگونگی رابطه چین و آفریقا است. بنابراین، ترجمه و انتشار این دو مقاله‌ی کوتاه می‌تواند به‌فهم دیدگاه ژورنالیسم نسبتاً رسمی هلند نسبت به رابطه‌ی چین و آفریقا مفید باشد. لازم به‌توضیح و تأکید است که ترجمه و انتشار این‌گونه مقالات به‌معنی موضع‌گیری ما (به‌عنوان سایت رفاقت کارگری) نیست، و قصد از انتشار آن‌ها اساساً ارائه‌ی فاکتورهای ژورنالیستی برای شناخت ماهیت بورژوازی چین و به‌طور کلی شناخت تحرکات روبه‌گسترش بلوک‌بندی اقتصادی-سیاسی موسوم به بلوک شرقی سرمایه است. ضمناً علاقمند به‌مسئله‌ی چینی‌ها و چگونگی چین در صورت تمایل می‌توانند به‌مقاله‌ی که در انتهای این نوشته می‌آید، مراجعه کنند که بدون تقدم و تأخر لینک شده‌اند.

آیا دریافت این میزان از پول هوشمندانه است؟

«ما به آفریقا احترام می‌گذاریم، آفریقا را دوست داریم و از آن حمایت می‌کنیم». این عبارات توسط شی جی پینگ (رئیس‌جمهور چین) در آغاز نشست سه‌ساله‌ی چین و آفریقا بیان شد که دیروز و امروز (چهارم سپتامبر 2018) در پکن برگزار گردید.

درست مانند سه سال پیش، شی در مقابل رهبران آفریقا سرمایه‌گذاری 60 میلیاردی را متعهد شد که 50 میلیارد آن مستقیماً از سوی دولت چین تأمین می‌شود. چین این پول را به‌صورت هدایا و وام‌های ارزان، با بهره‌ی کم، به‌ویژه برای پروژه‌های زیربنایی بزرگ پرداخت می‌کند.

رئیس جمهور چین اجلاس سران را «بردبرد» نامید و گفت: «منظور از این اجلاس مقابله با دشوارترین مسائل مربوط به توسعهی آفریقا است». سخنانی افتتاحیه او با تشویق شدید روبرو شد: رهبران آفریقا از رویکرد چین قدردانی می‌کنند، روی‌گری که نسبت به بسیاری از کشورهای غربی برای آن‌ها کمتر تحقیرآمیز است.

اما چرا چین این همه در آفریقا سرمایه‌گذاری می‌کند؟ و آیا این سرمایه‌گذاری‌های دست‌آوردی هم برای کشورهای آفریقایی دارد؟

فایده این اجلاس برای چین: مواد خام و بازار

برای فرمول *Bram Vermeulen* خبرنگاری که مسائل آفریقا را گزارش می‌کند، می‌گوید: «چینی‌ها عمده‌تأ به مواد خام علاقه‌مندند». بسیاری از کشورهای آفریقایی بدهی‌های خود به چین را با مواد خام (مانند نفت یا مس) بازپرداخت می‌کنند. فرمولن می‌گوید «چین می‌تواند از این قراردادها برای تحرک اقتصاد خود استفاده کند».

بدین ترتیب، بیش‌تر پروژه‌های زیرساختی چین در آفریقا صادرات مواد خام به این کشور را هدف گرفته است. برای مثال، سال گذشته خط راه‌آهن بین نایروبی و شهر بندری ممباسا در کنیا افتتاح شد که هزینه‌ی آن را چین تأمین کرد. چین می‌خواهد در درازمدت، این خط راه‌آهن را به‌منطق به‌لحاظ منابع طبیعی غنی (مانند سودان جنوبی و شرق کنگو) گسترش دهد که در حال دسترسی به آن‌ها دشوار است.

خط راه‌آهن بین نایروبی و ممباسا، بزرگ‌ترین پروژه زیرساختی از زمان استقلال کنیا که هزینه آن را چین پرداخت کرد.

در عین حال کشورهای آفریقایی برای محصولات چینی بازار خوبی به حساب می‌آیند. به گفته‌ی ماریک فریز *Marieke de Vries*، خبرنگاری که اخبار مربوط به چین را گزارش می‌کند: «هم‌اکنون که رونق ساخت‌وساز در خود چین روبه‌پایان است، شرکت‌های چینی با حجم غول‌آسایی از تولید اضافه روبرو هستند. تا زمانی‌که کارگران آموزش مجدد نیابند و کارخانه‌ها همچنان به‌کار خود ادامه می‌دهند، کارخانه‌های فولاد باید به دنبال بازارهای جدید، از جمله در آفریقا، باشند».

خطر تله‌ی بدهی

پرفسور *یان ابینک Jan Abbink* وابسته به مرکز مطالعات آفریقایی در شهر لیدن [هلند]، می‌گوید: «البته رهبران آفریقا به‌طور طبیعی از دیدن پول چینی خوشحال می‌شوند. به‌ویژه به این دلیل که چینی‌ها قبل از تزریق سرمایه سؤالات دشواری درباره حقوق بشر و فساد نمی‌پرسند، کاری که اغلب غربی‌ها می‌کنند».

بر اوم فرمولن می‌گوید: «علاوه بر این، چینی‌ها روی روابط بلندمدت تمرکز می‌کنند. در حالی که کشورها و مؤسسات غربی با سرمایه‌گذاری‌های خود روی سود سال آینده شرط می‌بندند، چین بیش‌تر به آینده نگاه می‌کند». او بر این باور است که چینی‌ها با ساخت پروژه‌های زیربنایی بزرگ، مانند ساخت بزرگراه‌ها و فرودگاه‌ها، نه تنها بازار را در آینده تضمین می‌کنند، بلکه در عین حال نفوذ سیاسی خود را نیز در قاره‌ای که به سرعت در حال رشد است، تضمین می‌کنند.

بزرگراه مدرن چهار بانده از کامپالا به انتبه در اوگاندا که توسط یک شرکت ساختمانی چینی با پول چین ساخته شده است.

اما وام‌های دولت چین بدون ریسک هم نیستند. بیان / دبینک می‌گوید: «ممکن است این وام‌ها ارزان باشند، اما چینی‌ها انتظار دارند که آن‌ها بازپرداخت شوند». بنابراین، کشورهای آفریقایی در معرض خطر افتادن در تله‌ی به اصطلاح بدهی هستند، تله‌ای که با گرفتاری در آن، دیگر نمی‌توانند بدهی‌های خود را به چین بازپرداخت کنند. بر اساس گزارش صندوق بین‌الملل پول، در حال حاضر 40 درصد از کشورهای آفریقایی در معرض این خطر قرار گرفته‌اند که دو برابر 5 سال پیش است. فرمولن از انگولا به عنوان نمونه‌ای از تله‌ی بدهی نام می‌برد: «این کشور بدهی‌های خود را به چین با نفت بازپرداخت می‌کرد. وقتی قیمت نفت کاهش یافت، اقتصادش هم سقوط کرد، زیرا بدهی به چینی‌ها باید بازپرداخت می‌شد».

پرفسور بیان / دبینک می‌گوید: «برای فهم این‌که تله‌ی بدهی به کجا می‌تواند برسد، باید به جنوب آسیا نگاه کنیم. جایی که چین پروژه‌های زیرساختی را برای مدتی طولانی تأمین مالی کرده بود». برای مثال، در سری لانکا، جایی که در سال 2010 بندر همبانتوتا با 1/5 میلیارد وام چینی ساخته شد. از آنجایی که سری لانکا نتوانست بدهی خود را بازپرداخت کند، این بندر به مدت 99 سال توسط یک شرکت چینی اداره خواهد شد. پرفسور بیان / دبینک می‌گوید: «این کابوسی برای خیلی از کشورهای آفریقایی است».

بندر همبانتوتا در سریلانکا توسط یک شرکت چینی اداره می‌شود، زیرا این کشور نتوانسته بدهی‌های خود به چین را بازپرداخت کند.

فرمولن می‌گوید: «البته همواره قرض گرفتن با خطراتی همراه است». به‌باور او نهادهای غربی در این زمینه تفاوت چندانی با چین ندارند.

برای مثال، صندوق بین‌المللی پول «در موزامبیک خواستار آن شده است که این کشور اقتصاد خود را در سطح بین‌المللی باز کند. در نتیجه، هم‌اکنون در سرتاسر این کشور یک شرکت با مدیریت خود موزامبیک وجود ندارد».

با وجود این، به‌نظر پرفسور یان/لبینک، چین برای کشورهای آفریقایی وام‌دهنده‌ای قابل دسترس است. او می‌گوید: «کشورها و مؤسسات غربی هرچند وقت یک‌بار بدهی‌های خود را کاهش داده و به‌نیازهای واقعی آن کشور نگاه می‌کنند. چین این کار را نمی‌کند». همان‌طور که لامیدو سانوسی Lamido Sanusi رئیس سابق بانک مرکزی نیجریه دو سال پیش گفت: «چین عمدتاً به‌خاطر منافع خودش در آفریقا حضور دارد».

جنگ تبلیغاتی

طبیعی است که پروژه‌های زیرساختی بزرگ برای اقتصاد آفریقا خوب است. فرمولن می‌گوید: «آنچه من با چشمان خودم می‌بینم این است که چینی‌ها به‌شدت چهره‌ی آفریقا را تغییر داده‌اند. این امر، اغلب در جهت بهبودی بوده است. کشاورزان می‌توانند کالاها و وسایل خود را با قطار در بازارهایی که قبلاً بخشی از آن نبودند، بفروشند. این کار زندگی مردم را تغییر می‌دهد».

پرفسور یان/لبینک بر این نظر است که «معهدا، تعدادی از رهبران آفریقایی در اجلاس سران شرایط وام‌های چینی را [بار دیگر] مطرح می‌کنند. آن‌ها باید ریسک‌های بلندمدتی را که با آن مواجه‌اند با دقت بررسی کنند، و در نظر بگیرند که آیا پول قابل دریافت از چین ارزش این ریسک را دارد یا خیر».

به‌گفته‌ی فرمولن «در نهایت روش سرمایه‌گذاری چین در آفریقا به‌یک جنگ تبلیغاتی تبدیل شده است». منتقدان غربی به‌خطرات بزرگی اشاره می‌کنند، چین در عین حال در مورد «بُردبُرد» صحبت می‌کند. او می‌گوید «نهایتاً سرمایه‌گذاری چین در آفریقا نوعی کسب‌وکار است، درست مثل کاری که ما در غرب انجام می‌دهیم».

مقاله دوم

چرا چین مقدار زیادی پول در آفریقا سرمایه‌گذاری می‌کند؟

ترجمه‌ی: آزاده ادیب

نویسنده: بن کورنلیس – کارآموز روزنامه‌نگاری در بخش دانشجویی و رسانه‌های جدید (2022-2023)

منبع: [Dit is waarom China zoveel geld investeert in Afrika \(journalistiekennieuwemedia.nl\)](https://www.dit-is-waarom-china-zoveel-geld-investeert-in-afrika-journalistiekennieuwemedia.nl)

journalistiek en nieuwe media | universiteit leider

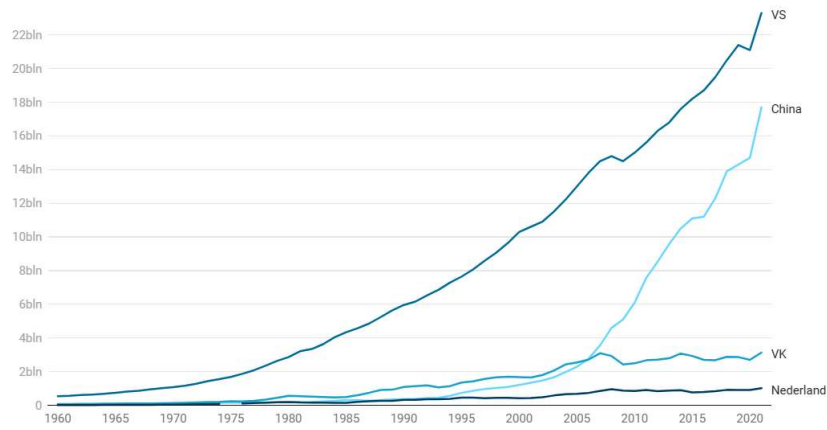
کشور چین در سال‌های اخیر به‌یک ابرقدرت سرمایه‌گذاری تبدیل شده است. این کشور از طریق صادرات ثروتمند شده است؛ هم‌اکنون تلاش می‌کند تا قدرت خود را گسترش

دهد. بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری‌ها در آفریقا توسط چین انجام می‌شود. چرا چین این کار را می‌کند؟

بیش از 40 سال است که چین اقتصاد خود را به‌روی دنیا باز کرده است. طرح چین برای آینده‌اش، اکنون به‌واقعیت تبدیل شده است. با رشد محصولات صادراتی ارزان قیمت به‌خارج از کشور، چین خودش را در بازار تجاری فعلی به‌یک ضرورت تبدیل کرده است. این امر را می‌توان از طریق محاسبه‌ی

تولید ناخالص ملی (GDP) چین مشاهده کرد که بسیار به ایالات متحده نزدیک است. رئیس جمهور این کشور، شی جی پینگ، در بیستمین کنگره‌ی حزب کمونیست چین گفت: «ما باید تلاش‌های خود را برای اجرای اصلاحات و کشف راه‌های جدید افزایش دهیم، و باید با بازکردن درها در گسترش خود ثابت‌قدم باشیم».

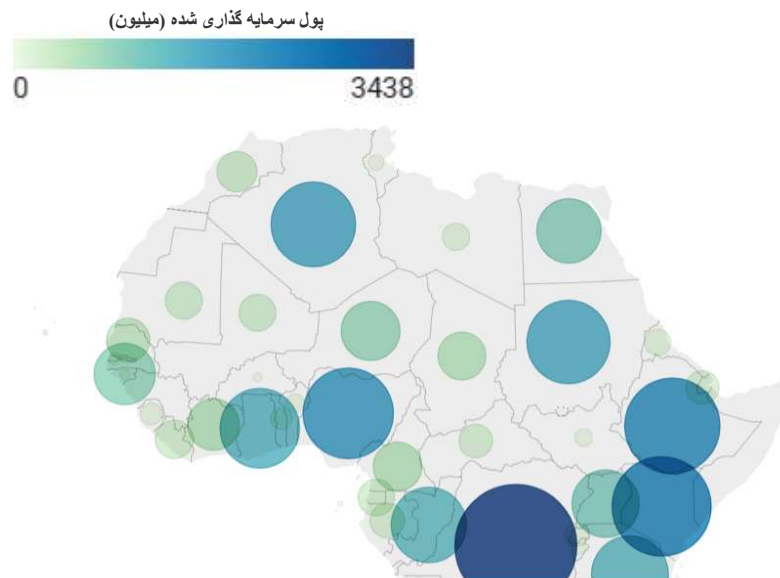
تولید ناخالص داخلی (GDP) کشورهای مختلف به دلار در طول سال‌ها مندرج در جدول زیر

منبع: بانک جهانی، (CC BY 4.0) - بازیابی داده‌ها بر اساس Datawrapper

گسترش بیشتر سرمایه‌گذاری در آفریقا از جمله‌ی دیگر اقدامات است. چین در سال‌های اخیر میلیاردها دلار در جاده‌ها، انرژی، حمل‌ونقل و معادن آفریقا سرمایه‌گذاری کرده است. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) که چین در ده سال گذشته انجام داده، قابل توجه بوده است. *یان بارت جوالد* - Jan Bart Gewald، استاد تاریخ آفریقا در دانشگاه لیدن [هلند] انگیزه‌های چین را توضیح می‌دهد: «چین خواهان آینده‌ای مطمئن از طریق سرمایه‌گذاری است. این کشور مواد خام را شناسایی می‌کند و زمین [ها] را می‌خرد». با تأمین این منابع، تولید می‌تواند در خارج از چین هم گسترش یابد.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) چین در کشورهای آفریقایی بین 2011-2020

چین می‌گوید که این سرمایه‌گذاری‌ها به منظور کمک به پیشرفت کشورهای آفریقایی است. اما متأسفانه حوادثی در رابطه با سرمایه‌گذاری‌های چین به وجود آمده‌اند. برای مثال، قطع برق در آفریقای

جنوبی در سپتامبر 2022. توربینی که چین ساخته بود، در چین تولید معلوم شد که به درستی عمل نمی‌کند. با این حال توربین نصب شده بود؛ چراکه دیگر الزامات بازرسی برآورده نمی‌شد. این امر منجر به شکستن و توقف کل فرآیند نیروگاه هسته‌ای شد. بازرس آفریقای جنوبی که این موضوع را بررسی می‌کرد، از این امر آگاه بود؛ اما رشوه گرفته بود. چنین حوادثی توسط سیاست آفریقای جنوبی تحمل می‌شود، زیرا که آن‌ها خود عمدتاً فاسدند.

نه غربی

علیرغم این‌گونه حوادث کشورهای آفریقایی هم چنان مشتاق همکاری با چین‌اند. به‌گفته‌ی *جوآلد* یکی از انگیزه‌های کشورهای آفریقایی در رابطه با چین مقاومت مشترک در برابر غرب است. «بسیاری از کشورهای آفریقایی رهبری اقتصادی غرب را ناعادلانه می‌دانند. این امر باعث خشم زیادی نسبت به غرب شده است. آن‌ها این خشم را با چین به‌اشتراک می‌گذارند». به‌همین دلیل بخشی از کشورهای آفریقایی همکاری با چین را به‌همکاری با غرب ترجیح می‌دهند.

کشورهای غربی تقریباً به‌همین میزان در آفریقا سرمایه‌گذاری می‌کنند. با این حال، به‌گفته‌ی پرفسور *جوآلد* [در رابطه با آفریقا] تفاوتی اساسی بین چین و کشورهای غربی وجود دارد: «دموکراسی‌های غربی هنگامی که می‌خواهند در آن‌جا سرمایه‌گذاری کنند، درباره‌ی حقوق بشر در این کشورها سؤالاتی را مطرح می‌کنند. به‌عنوان مثال، حقوق همجنس‌گرایان یک شرط مهم سرمایه‌گذاری برای بسیاری از کشورهای غربی است. اما مسئله‌ی حقوق بشر برای چینی‌ها مطرح نیست و در این مورد سؤالی نمی‌کنند».

به‌نظر می‌رسد که برای کشورهای آفریقایی دریافت پول از چین خوش‌آیند است. به‌گفته‌ی *جوآلد* البته مسائل دیگری هم وجود دارد. «کشورهای آفریقایی باید بدانند از چه کسی این سرمایه‌ها را دریافت می‌کنند. اما پیوستن نیروها به‌چین می‌تواند فضای مانور [اقتصادی و سیاسی] در یک کشور را کاهش دهد. برای مثال، کشوری ممکن است روزی بفهمد که در واقع دوباره مستعمره شده است».

لینک مقالاتی که سایت رفاقت کارگری

درباره چین منتشر کرده است

[اصلاحات اقتصادی چین و گشایش در چهارمین سال دست‌آوردهای گذشته و چالش‌های پیش‌رو](http://www.refaghat.org/index.php/political/theoretical-political-study/476-china-s-economic-reforms)

<http://www.refaghat.org/index.php/political/theoretical-political-study/476-china-s-economic-reforms>

[خیزش اقتصادی چین](#)

<http://www.refaghat.org/index.php/political/trans-atlantic/450-china-s-economic-rise>

[حرکت نظامی بعدی چین: آیا چین پایگاهی در خلیج فارس می‌سازد؟](#)

<http://www.refaghat.org/index.php/political/trans-atlantic/442-will-china-build-a-base-in-the-persian-gulf>

[طبقه و مبارزه‌ی طبقاتی در چین امروز](#)

<http://www.refaghat.org/index.php/theoretical/history/428-class-and-class-struggle-in-present-day-china>

[نیروی‌کار در چین \(جامعه‌ی هارمونیک\) یا مبارزه‌ی طبقاتی؟](#)

<http://www.refaghat.org/index.php/political/trans-atlantic/405-labor-in-china-or-class-struggle>

[نظامی‌های چینی آماده‌اند تا در مقابل آمریکا «از روسیه حمایت کنند»](#)

<http://www.refaghat.org/index.php/political/theoretical-political-study/345-war-russia-america>

[انتقال کارخانه‌ها از چین به آمریکا](#)

<http://www.refaghat.org/index.php/political/trans-atlantic/108-us-manufacturing>